

Köszöntő

Bánréti Zoltán egyszer azt mondta, hogy azt, hogy emberileg vagy szakmailag mivé válnunk, nagyban meghatározzák a találkozásaink. Véletlen találkozásaink olyan emberekkel, akiktől valami fontosat tanulhattunk, akiknek a szemléletét elsajátíthattuk, akik esetleg nem is látványosan, de valahogy formáltak bennünket, akik valami olyasmit képviselnek, amihez mi is szívesen csatlakoztunk. És valóban, bármelyikünk, ha egy idő után visszatekint az életútjára, meg tud nevezni olyan egyéniségeket, akikkel való találkozása nagy hatással volt a pályájára – sokféle értelemben.

Ennek a köszöntőnek nem is lehetne e gondolatnál jobb felütése, hiszen a jelen kötettel épp azok az egykori és jelenlegi tanítványok és munkatársak köszöntik Zoltánt, akiknek a mai napig sokat jelent, akikre hatással volt a vele való találkozás. Ahogy a szerzők és a gratulálók listája is mutatja, sokan vagyunk így ezzel, bármilyen szerepben volt is szerencsénk hozzá. Bánréti Zoltán tanítványaként újszerű tapasztalat volt a gondolkodásra ösztönző, a tekintélyelvűséget nem ismerő oktatói hozzáállása, munkatársaként sokat segített az állhatatos, de mindig konstruktív vitákra való hajlandósága, beosztottjaként a beosztottság érzésének teljes hiánya, a bizalom és támogatás folytonossága. Oktatói-kutatói szemléletét, nevelői felelősségérzetét, szakmai állhatatosságát és szimmetrikus együttműködésre való hajlamát egyaránt tükrözi a kötet címéül választott szavajárása: „Szavad ne feledd!”, mellyel rendszerint a szavába vágni igyekvő vitapartnerert csitítja, elővételezve egyben a másik mondandójának megbecsülését és soron következő figyelmes meghallgatását.

A köszöntő kötet szerzői az általuk művelt nyelvtudományi területen végzett vizsgálódásokat mutatnak be. A tanulmányok között vannak olyanok, amelyek Zoltánnal közös kutatások eredményeit tekintik át, mások Zoltán munkájából merítettek inspirációt saját kutatásukhoz, vagy éppen az ünnepeelt kutatási területével többé-kevésbé érintkező, de Zoltán érdeklődésére számot tartó gondolatmenetet közölnek. A tanulmányok sokasága és sokszínűsége impresszív, akárcsak a Bánréti Zoltánt és Komlósy Andrást 2006-ban üdvözlő KB 120 A titkos kötet (szerk. Kálmán L.) esetében. Az azóta eltelt 10 év nyilván sok mindenben változást hozott. A változások közül az egyik legszembeötlőbb az a kutatástechnológiai fejlődés, amelyet az eszközeiben is mindinkább természettudományossá váló nyelvészet fejlődése diktált, és amelynek során a kognitív tudomány kutatási armatúrája megjelent nemcsak a pszicho- és neurolingvisztikában, de az elméleti nyelvészetben is. Ma már egyre elterjedtebb, hogy klasszikus elméleti nyelvészeti problémák megoldásához – mint például a preverbális fókuszt kimerítő értelmezésével kapcsolatos viták – digitális környezetben futtatott, reakcióidőt, tekintetkövetési (eye tracking) mintázatokkal vagy egyéb mutatókat mérő kísérletek adatai jelentik a fő érveket. Ezt a tendenciát tükrözi a jelen kötet is, melyben a tanulmányok nagyjából egyharmada valamely elméleti problémával összefüggő empirikus kísérleti beszámoló vagy összefoglaló. Ami az MTA Nyelvtudományi Intézetét illeti, ezt a technikai fejlődést nagyrészt éppen Bánréti Zoltán ösztönzése és szakmai koordinációs munkája tette lehetővé az MTA infrastrukturális fejlesztései keretében az utóbbi tíz évben.

A kötet szerkesztése erősen támaszkodott a cél által összetereit közösség erejére: a köszöntő sokaság egymást segítette abban, hogy minél szebb ajándékot nyújthassunk át az ünnepeletnek. A tanulmányokhoz a szerkesztő kért fel szakmai lektorokat, akik non-

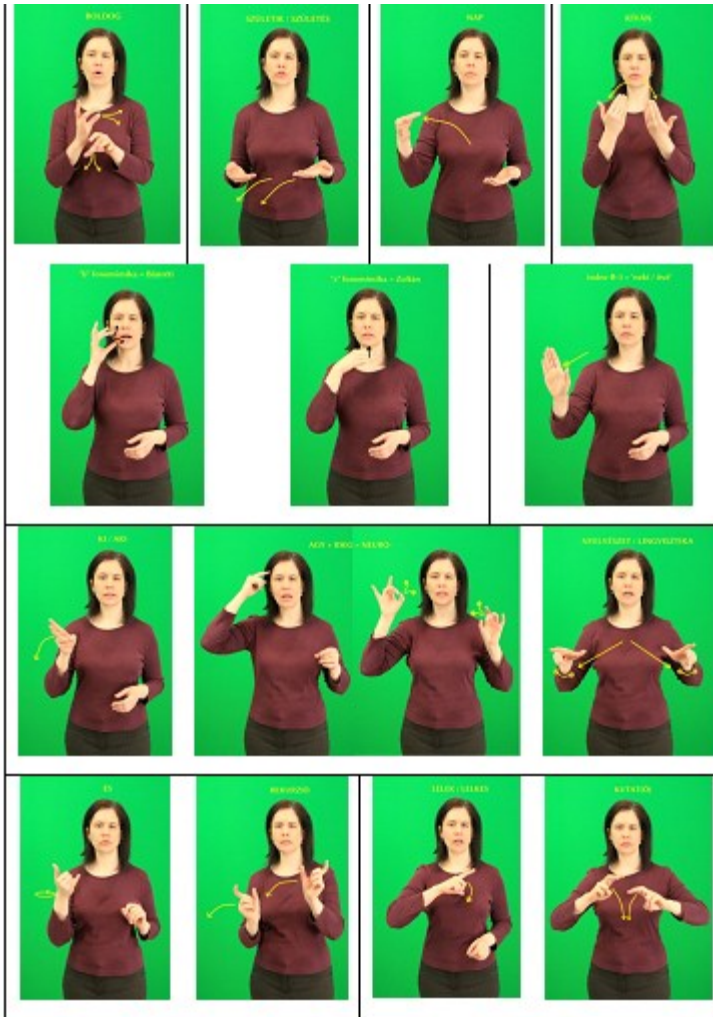
Köszöntő

anonim módon, javaslataikkal barátilag segítették a szerzőket, nem egyszer interaktívan egyeztetve velük a szövegek tartalmáról. A szerzők és lektorok ilyen módon megvalósult lelkiismeretes munkáját természetesen a tudományterületen bevett anonim lektorálási rendszerben kialakult szakmai fegyelem és igényesség garantálta. A tanulmányok kötetbeli sorrendjét a címük karakterben mért hossza alapján kialakított növekvő sorrendű elrendezés adta.

A szerzők, lektorok és minden közreműködő nevében köszöntjük tehát Bánréti Zoltánt 70. születésnapján, köszönjük a találkozást, és reménykedünk számos továbbiában.

2016. április 25.

a szerkesztő

*Boldog születésnapot kívánunk Bánréti Zoltánnak,
aki a neurolingvisztika és a rekurzió lelkes kutatója!*